

Sygn. akt III Ca 310/19, III Ca 311/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia Magdalena Balion - Hajduk Sędzia Sędziowie: Leszek Dąbek

(del.) P. R.

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2019 r. w G.

na rozprawie

sprawy z powództwa B. Z.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 21 grudnia 2018 r., sygn. akt II C 2166/16

1. z apelacji pozwanej zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że:

a) **w miejsce zasądzonej w nim kwoty 3392 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2900 zł (dwa tysiące dziewięćset złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 lutego 2016r.;**

b) **oddala powództwo w części żądania zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kwoty 492 zł (czteryście dziewięćdziesiąt dwa złote) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 lutego 2016r.;**

2. z apelacji powódki uchyla wyrok w punkcie 2 oraz 3 i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w G. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sędzia (del.) Patrycja Reichel Sędzia M. H. Sędzia Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 310/19, 311/19

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 21 grudnia 2018 r. Sąd Rejonowy w G. zasądził od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki B. Z. kwotę 3 392 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 2 900 zł od dnia 13 lutego 2016 roku i od kwoty 492 zł od dnia 11 lipca 2016 roku, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i ustaliła, że powód wygrał sprawę w 87, 2% i pozostawił na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. szczegółowe wyliczenie kosztów procesu Referendarzowi Sądowemu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódkę łączyła z pozwaną umowa ubezpieczenia autocasco, obejmująca ochronę ubezpieczeniową pojazdu marki S. (...) no za okres od 27 maja 2015 roku do 26 maja 2016 roku. Suma ubezpieczenia ustalono na 27 500 zł. Zasady odpowiedzialności pozwanej ustalono w ogólnych warunkach ubezpieczenia auto casco program dealerski. W myśl OWU szkoda całkowita pojazdu to uszkodzenie pojazdu w takim zakresie, że koszt naprawy ustalone wg zasad określonych w OWU przekraczają 70 % wartości pojazdu bezpośrednio przed zaistnieniem szkody. W przypadku zaistnienia szkody całkowitej odszkodowanie ustala się na podstawie wartości rynkowej pojazdu ustalonej na dzień zaistnienia szkody, pomniejszonej o wartość pozostałości uszkodzonego pojazdu wg wyceny E.. Wartość rynkowa pojazdu na dzień powstania szkody ustalana jest w oparciu o to samo źródło wyceny, jakie zastosowano przy określeniu wysokości sumy ubezpieczenia w dniu zawarcia umowy. Wartość pozostałości uszkodzonego pojazdu stanowi suma wartości elementów i zespołów pojazdu posiadających wartość handlową - § 2 ust. 17, § 27 ust. 1, 3, 4 Sąd Rejonowy ustalił, że samochód uległ uszkodzeniu w wyniku zdarzenia drogowego 13 stycznia 2016 roku. Pozwana w oparciu o dane systemu E. określiła szkodę pojazdu jako całkowitą i ustaliła wartość rynkową pojazdu na 27 500 zł, a wartość rynkową pozostałości w stanie kompletnym na 11 400 zł. Pozwana ustaliła odszkodowanie na 16 100 zł, które wypłaciła powódce. Powódka zleciła prywatną opinię rzeczoznawcy na okoliczność wartości brutto pojazdu w stanie uszkodzonym. Rzeczoznawca ustalił wartość pozostałości pojazdu na 8850 zł w oparciu o najwyższą zaproponowaną ofertę na portalu. Koszt opinii wyniósł 492 zł. Powódka sprzedała pozostałości w stanie kompletnym za 8000 zł. Sąd Rejonowy w oparciu o opinię biegłego sądowego ustalił wartość pojazdu po szkodzie na 8500 zł brutto, uznał iż wypłacone odszkodowanie nie odpowiada wartości należnego powódce odszkodowania, które winna wynosić 19 000 zł. W oparciu o opinię biegłego sąd pominął ustalenie wartości pozostałości przy użyciu systemu E., co wynika z niekompatybilności systemu E. i programu InfoExpert. Sąd Rejonowy w oparciu o art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c. w związku z umową ubezpieczenia oraz OWU, zasądził brakującą część odszkodowania przyznając, że wartość pojazdu powódki przed zdarzeniem wynosiła 27 500 zł, a wartość pojazdu uszkodzonego 8500 zł, a pozwana wypłaciła powódce 16 100 zł, zatem powinna jeszcze wypłacić powódce 2900 zł. Sąd uwzględnił również roszczenie powódki w zakresie zwrotu kwoty 492 zł tytułem kosztów, jakie poniosła za wydanie prywatnej opinii, ponieważ był to dodatkowy koszt, jaki poniosła powódka w związku z brakiem uznania roszczenia ze strony pozwanej na etapie przed wytoczeniem powództwa.

Powódka w apelacji dotyczącej wyroku w części oddalającej powództwo co do kwoty 500 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 13 lutego 2016 roku oraz w zakresie kosztów procesu, zarzuciła naruszenie prawa materialnego to jest art. 805 § 1 i § 2 pkt 1 k.c. w związku z umową i OWU auto casco przez błędną wykładnię i niezasadne ograniczenie zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, to jest przyjęcie kwoty 27 500 zł brutto jako wartości pojazdu przed szkodą co przełożyło się na zmniejszenie wysokości należnego odszkodowania, także obejście zasady pełnej kompensaty szkody oraz naruszenie przepisów postępowania to jest art. 233 k.p.c. w związku z art. 278 k.p.c. przez błędną ocenę dowodu z opinii biegłego, w szczególności wartości pojazdu przed szkodą, co doprowadziło do nieprawidłowego uznania, że rzeczywista wartość pojazdu przed szkodą wynosiła 27 500 zł brutto, podczas gdy biegły ustalił, że wartość ta wyniosła 29 246 zł brutto, tym samym Sąd dokonał dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodu z opinii biegłego.

Pozwana w apelacji w części zasądzającej kwotę 492 zł z ustawowymi za odsetkami za opóźnienie od 11 lipca 2016 roku oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz uczynienie jej dowolną, co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego ustalenia i uznania, że powódce przysługuje roszczenie o zwrot kosztów sporządzonej prywatnej opinii, mimo że w łączącej strony umowie nie przewidziano zwrotu takich kosztów oraz przez pominięcie treści OWU i bezzasadnego uwzględnienia roszczenia o przyznanie kosztów sporządzonej prywatnej ekspertyzy, a także naruszenia art. 805 § 1 k.c. w związku z OWU przez uznanie, iż koszty sporządzenia prywatnej ekspertyzy są objęte zakresem umowy ubezpieczenia.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w pozwanej zasługiwała na uwzględnienie, aczkolwiek z innych przyczyn niż podniesione w jej zarzutach.

Zgodnie z treścią zawartej umowy, której integralną częścią są OWU - § 27 ust. 3 przewidywał, że wartość rynkowa pojazdu na dzień powstania szkody ustalana jest w oparciu o to samo źródło, jakie zastosowano przy określaniu wysokości sumy ubezpieczenia. Poza sporem było, że wartość samochodu w dniu ubezpieczenia została ustalona wg systemu E. i wg takiego samego systemu winny zostać poczynione ustalenia co do wartości pojazdu po szkodzie i wartości pozostałości samochodu powódki. Powódka, aby zweryfikować zaproponowaną jej wysokość odszkodowania, winna zatem przedłożyć ekspertyzę, która w związku z łączącymi ją postanowieniami umowy posługiwała się również tym samym systemem E.. Tymczasem z treści prywatnej ekspertyzy dołączonej do pozwu wynika, iż rzeczoznawca posłużył się systemem InfoEkspert. W tym stanie rzeczy nie można było uznać, iż poniesione koszty prywatnej ekspertyzy były celowe dla dochodzonego roszczenia albowiem ustalenia tej ekspertyzy były nieprzydatne dla ustalenia wysokości dochodzonego roszczenia jako sprzeczne z treścią zawartej przez strony umowy.

Z tej przyczyny Sąd Okręgowy z apelacji pozwanej na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił wyrok i oddalił powództwo w zakresie kwoty 492 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

Z podobnych przyczyn z apelacji powódki wyrok na mocy art. 386 § 4 k.p.c. podlegał uchyleniu w pkt 2 co do zaskarżonej, kwoty 500zł oraz co do kosztów postępowania albowiem w tym zakresie sąd nie rozpoznał istoty sprawy.

Faktycznie w niniejszej sprawie jedynym dowodem, na podstawie którego poczyniono ustalenia poza treścią umowy i OWU była opinia biegłego. Sąd Rejonowy, pomimo powołania się na treść na treść umowy i ogólnych warunków ubezpieczenia w tym § 27 OWU przeprowadził dowód z opinii biegłego z jego pominięciem i dokonał ustaleń z pominięciem treści OWU. Biegły w sprawie sporządził opinię na okoliczność ustalenia wartości pojazdu po kolizji oraz wskazania czy wypłacona przez pozwanego wysokość odszkodowania odpowiada wartości należnego poszkodowanemu odszkodowania w przy przypadku rozliczenia szkody całkowitej. Biegły dokonał ustaleń w oparciu o system InfoEkspert i kosztorys w systemie A.. W wyniku zastrzeżeń złożonych przez pozwaną biegły wyjaśnił w opinii uzupełniającej, że wyliczona w programie InfoEkspert i kosztorys naprawy uszkodzeń pojazdu wartość pojazdu po szkodzie okazała się wartością zbliżoną do wartości, jaką oferowano na otwartej aukcji zajmującej się sprzedażą w samochodach uszkodzonych, a ponadto jedynie program InfoEkspert w ocenie biegłego pozwala na pobranie danych z kosztorysu naprawy w systemie A. i na ich podstawie wylicza wartość pojazdu w stanie uszkodzonym oraz pokazuje przyjęte współczynniki do wyliczeń poszczególnych wartości. Ponadto biegły wskazał, że brak jest zapisów w OWU jakim systemem należy posługiwać się przy wyliczeniach szkody całkowitej oraz brak zaleceń, że musi to być wyłącznie w systemie E..

Sąd Rejonowy przyjął wyjaśnienia biegłego i na tej podstawie dokonał ustaleń stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Z takim stanowiskiem zgodzić się nie można bowiem strony zastrzegły w umowie, że do wyliczenia odszkodowania, czyli wartości pojazdu po szkodzie i wartości pozostałości posługuje się takim samym systemem, jaki został wybranym w ustaleniu wartości pojazdu w chwili zawarcia umowy. Nie było sporu pomiędzy stronami i wynikało to również z dokumentów, że suma ubezpieczenia stanowiąca wartość pojazdu w chwili ubezpieczenia została ustalona w oparciu o system E.. Stanowisko biegłego zatem było błędne, a co za tym idzie ustalenia Sądu Rejonowego wykraczały poza treść zawartej umowy i w rzeczywistości nie stanowiły rozpoznania istoty sprawy. Z tej przyczyny Sąd odwoławczy uchylił zaskarżone orzeczenie w zaskarżonej części i przy ponownym rozpoznaniu, w którym podlegać będzie rozpoznaniu roszczenie w wysokości 500zł tj. różnica pomiędzy odszkodowaniem dochodzonym a prawomocnie zasądzonym w wysokości 2900 zł.

Powódka wnosząca w toku procesu o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego celem ustalenia wartości pozostałości, nie wskazując systemu w jakim to ustalenie powinno być dokonane. Sąd Rejonowy sformułował błędną tezę dowodową, a opinia biegłego została oparta w oparciu o inny system informatyczny nieprzydatny do ustalenia w tym stanie faktycznym wartości pozostałości pojazdu. Z tej przyczyny postępowanie dowodowe należy przeprowadzić w całości, przeprowadzić dowód opinii biegłego, który ustali wartość pozostałości zgodnie z umową i OWU w oparciu o system E..

SSR Patrycja Reichel SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Leszek Dąbek